

**Arnoldi Corvini â Belderen, Batavi, Jcti quondam
Consummatissimi, Consilarii Electoralis & Professoris
Moguntini Publici, &c. Tractatus Geminus De Personis
Atque Beneficiis Ecclesiasticis Sive ...**

opus posthumum, diu desideratum, nunc demum excusum, & indice
locupletissimo instructum

De personis ecclesiasticis

Corvinus van Beldern, Arnold

Francofurti ad Moenum, 1708

VD18 10184902

De Majoritate & obedientia. Tit. 13

[urn:nbn:de:hbz:466:1-62002](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-62002)

Psalmistæ dicitur Cantor, qui Psalmos & ceteras laudes cantat in Ecclesia. *can. Cleros. vers. Psalmistæ à Psalmis canendis. dist. 21. Galgancet. de Jure Eccles. lib. 3. tit. 30. num. 1.*

Ejus ministerium non pertinet per se ad Ordinem aliquem, cum hoc cantandi officium, licet non pertineat ad totam fideliem plebem, non tamen Clericorum sit proprium, ut ad illud assumantur illi soli. *Baron. annal. Eccles. tom. 1. anno Christi 44. num. 80. Suar. tom. de relig. 2. lib. 4. de horis Canon. cap. 9. num. 14. cum seqq. Vasq. tom. 3. part. 3. disp. 236. cap. 1. num. 5.*

Est tripartitum; Est enim qui præmittit vocem, & qui canendo subsequitur, & qui consonat: Primus dicitur *Præcentor*, secundus *Succentor*, tertius *Concentor*. *d. can. Cleros. vers. Cantor. dist. 25.*

Proprium tamen est canere extia pulpitem benedictiones, & laudes, atque antiphonas: *d. can. Cleros. dist. 25.* & sic, ut minor, distinguitur à Lectore. *d. can. perlectis.*

In *Psalmistæ* ordinatione capillorum fit etiam tonsura in coronæ modum, & induitur veste lineæ, ut in Pontificali.

Potest tamen quisque sola jussione Presbyteri psallendi exercere officium. *can. Psalmistæ. 20. dist. 23.*

Tonsuram verò deferre non debet, nisi eam acceperit primitus ab Episcopo. *can. 1. dist. 69.*

Est ergo, ut vult *Sebast. Cesar. in relect. de Eccles. Hierarch. part. 2. disp. 11. §. 4. num. 8.* *Psalmistæ* officium multò minus quam tonsuræ primæ, & Clerici.

TITULUS XIII.

De Majoritate & Obedientia.

SUMMARIA.

1. In Ecclesia alii Majores, alii Minores. Et quare. *Et*
 Yy 2 2. Obedi-

Orvinus
 Personis
 nes, Ecclesiarum

IV
 32

2. Obedientia debetur superiori immediato.
3. Eius qua pena.
4. In quibus illa consistit.
5. Clericus est major Laico.
6. Habent Principes suas prerogativas.
7. Habent Episcopi.
8. Habent Clerici inter se ex ordine, potestate, Ordinationis tempore, Dignitate, Prerogativa Ordinantis. (nis.
9. Quomodo ratione Ordinationis.
10. De Monachorum vili origine.
11. Progressu.
12. Quomodo prerogativa Clericis inter se ratione potestatis.
13. Quomodo ratione ordinationis.
14. Ratione Ea praecedunt etiam Episcopi, sed non ubiq.
15. Capitulum in processione sequitur Episcopum.
16. Rationes Ordinationis etiam tribuitur prerogativa.
17. Diverso respectu potest quis esse major & minor.
18. Minor aliquando profertur majori.
19. An cumulatio Dignitatum inducat praedentiam.
20. Qua inter Religiosos & Monachos.
21. Rectoris Ecclesiae prerogativa.
22. Controversias de praecedentia quis terminet.
23. Potest Episcopus omnes etiam exemptos compellere, ut veniant ad processiones.
24. Qui excipiantur.
25. Majoritas Papa in quo eximia.
26. In obedientia adhaerent aliqua singularia.

Non omnes in caelesti Hierarchia seu Ecclesia Triumphante sunt potestate, dignitate, & ordine pares; sic & ut in precedentibus ostendimus, in militante adhuc Ecclesia & personarum Ecclesiasticarum, seu Ministrorum & Judicum Ecclesiasticorum, diversi ac distincti sunt Ordines, iique alii Majores, Minores alii. Exegit hoc in Ecclesia hac necessitas; nec enim ea alioqui gubernari posset debite. *can. ult. dist. 89.*

Decorum, ut majores minoribus dilectionem; necesse, ut minores majoribus reverentiam, & quandoque praestent obedientiam. *c. 3. c. quod super. 9. hoc tit. d. can. ult. can. non oportet. 15. dist. 93.* Nempe quando non praecipunt quod illicitum; Deo enim magis parendum est, quam hominibus. *can. si Dominus. 33. caus. 11. qu. 3.* In dubio tamen parendum Superiori jubenti. *can. quid culpatur. 23. qu. 1.*

Debetur autem Obedientia potius proximo quam remotiori Superiori, quatenus ille nihil praecipit contra Superioris leges. *c. inter hoc tit.*

Sic Religioso potius est obediendum & parendum Abbati, quam Episcopo, & non est ordinandus Episcopi, sed Abbatis jussu. *can. si quis Monachus. 28. can. 34. cum pro utilitate. ib. qu. 1.* Uti nec Clericus Episcopi sine ejus consensu transferendus. *can. conquestus. 9. qu. 3.*

Inobediens subjacet censuram Ecclesiasticam, per quam, quatenus etiam inferre potest Superior, compellatur. *c. 2. c. illud. 5. c. quod super. 9. hoc tit.*

Hinc Abbatis subjectas inobedientes non excommunicat: *c. dilecto. 12. eod.* Spectat enim excommunicatio ad claves, quarum non est fecerim potestas. *cap. nova. 10. de penit. & remission.* Suspendit tamen, si jurisdictionis, quam ei dat consuetudo. *arg. c. dilecti. 4. de arbitr. Gloss. in d. c. dilecta. 12. & ibid. Innoc.*

Minor in Majorem attentat nihil: quo modo statuto dioecetano non ligatur Archiepiscopus, etiam in dioecesi existens; *cap. penult. hoc tit. & ibi Innoc. Abbas ad c. 1. in fin. de raptor. Zesf. in com. ad decret. tit. de constit. num. 34.* Neque enim minor majorem judicat. *can. pen. & ult. dist. 21. Zesf. ad h. tit. num. 3.*

Orvinus
Personis
nes, Ecclesiasticis

IV
32

4 *Obedientia* autem consistit in tribus; videlicet *Reverentia*, *Prospicio*, & *Judicio*.

Reverentia, est in adfurgendo majori, salutando eum honorifice, cedendo ei primum locum in sedendo & cundo, & aliis quae pro maiori patriae majoribus & dignioribus exhiberi solent. *can. non oportet. 11. dist. 93. can. non oportet. 18. dist. 95. c. quod super. 7. c. statutus. 15. hoc tit.* Nisi minor majori sit commissa administratio. *Gloss. d. loc.*

Judicium & *praeceptum* consistunt in eo, ut minor coram maiore compareat; *judicium* subeat: *can. de persona. 38. caus. 11. qu. 1. & Gloss. monitiones, correctiones observet; mandato obtemperet. can. 18. quia frater. 7. qu. 1. c. si quis venerit. 2. c. quod super 9. c. cum in Ecclesiis. 10. c. dilecta filia. 12. hoc tit.*

5 Laico majorem & digniorem esse Clericum, est certum. Unde & huic ille debet reverentiam. Quam & Principes exhibent Episcopis. *c. 4. & 6. hoc tit.* Refertur de Carolo Magno morituro, filium Ludovicum monuisse inter caetera, ut Sacerdotibus honorem exhiberet, ut quam Patribus. Dicit *can. quis dubitet. 9. dist. 96. Sacerdotes Regum aliorumque fidelium, Patres & Magistros censeri.* Basilius Imp. filium adhortatur verbis: *Deum Optimum adames, honora ejus Ecclesiam, Sacerdotes ejusdem reverere, Clericos omnes honorifice complectere.* *Chrysostomus monast. lib. 2. tit. 2. num. 1.* Concil. Matiscon. *can. 14. statuit; Quis quempiam Clericorum honoratorum in itinere obviam habuerit, nisi inferiorem gradum honoris veneranter illi colla subdat, & si uterque vehitur, galerum secularis de capite auferat; si Clericus pedes gradum secularis vehitur equo, ilico ad terram desinat.* Qui vero, inquit, honoris quae Spiritu Sancto dictante sancta sunt, transgressor fuerit, ab Ecclesia diu, quam diu Episcopus ejus Ecclesiae voluerit, suspendatur.

6 Habent Reges & Principes suas prerogativas; Nam in *c. fin. de officio deleg. in 6. c. ne aliquid. de privileg. in 6. c. sollicita. hoc tit.* ordinariis habetur conclusio; ut Reges, Reginae, eorum filii, in omni dispositione juris censentur non comprehensi, nisi exprimantur diserte. Concil. Trident. *sess. 25. cap. 8.* ab Episcoporum visitatione excipitur, tronus, pertinentes ad Imperatorem, Reges seu Regna Possidentes aliosque Supremos & sublimes Principes, jura Imperii in dominis suis habent.

habentes. Sic Idem Concil. *sess. 22. cap. 8.* à visitatione Episcoporum excipit collegia quæ sub Regum (adde Principum Regum jura possidentium) sunt protectione immediata, nisi de eorum licentia. Sic Regum beneficia in generali Regularum Cancellaria non comprehenduntur reservatione. *Gonzales ad reg. 8. Cancell. Gloss. 24. num. 153.*

Habent & Episcopi suas prerogativas. Decretum in Concil. Constant. *8. gener. can. 14.* Ne Episcopi se gerant timide & abjectè, sed dignitatem servant cum modestia, cui vestigal, vestigal: cui honorem, honorem. *Dummodo, inquit, Principes & pii Imperatores, agnoscant sibi aequales Episcopos, & libere audeant, reprehendere, increpareq; & Principes, & ceteros qui militari honore fruuntur, si quid peccaverint. Siquis Episcopus dehonesterit dignitatem, vixeritq; abjectè, amoveatur per annum, & Princeps qui in causa fuerit, excommunicetur per triennium.* Dictis quadrat *cap. 11. & 12.* Concil. Antioch. & Innoc. III. *in c. solita. 6. hoc tit.* ad Imperat. Constantinopolitanum scribens, his utitur verbis. *Hæc autem si prudenter attenderet Imperatoria Celsitudo, non faceret, aut permitteret, Constantinopolitanum Patriarcham, magnum quidem & honorabile membrum Ecclesie juxta scabellum pedum suorum in sinistra parte sedere, cum alii Reges & Principes Archiepiscopis & Episcopis suis, sicut debent, reverenter assurgant, & Eis juxta se venerabilem sedem assignent.*

Inhibitum propterea fuit olim in multis Sacris Conciliis, ut Cabianensi, Meldensi, Viennensi, Antiocheni, Aurelianensi, Sardiceni, Episcopis, ne frequentarent aulas Principum, etiam additis Anathematis penis. *Choppin. lib. 1. Monasticon. tit. ult. num. 28. Zypæus de jur. Pontif. novo. ad h. tit. num. 3.*

Imò Concil. Trident. *sess. 25. cap. 17.* vetat Episcopis dehonestare dignitatem suam, Regum ministris, Regulis & Baronibus in & extra Ecclesiam indecenter se submittere, eis loco cedere, personaliter inservire: jubet tam in Ecclesia, quam foris, & gradum & ordinem suum præ oculis habere, & ubique se Patres & Pastores esse meminisse: Vult eos Principes paterno honore & reverentia debita prosequi: & *sess. 25. cap. 6.* Eis in choro & capitulo actibusque aliis publicis sedem primam, & locum, quem elegiant ipsi, omniumque rerum agendarum præcipuam auctoritatem tribui.

Inter

Irvinus
Personis
nes, Ecclesiarum

IV
32

- 8 Inter Clericos, *Majoritas & prerogativa*, quâ quis cæteris paribus vel inferioribus dignior, majorique honore est afficiendus, c. 1. *locus* contingit modis variis; & quidem quinque: Nempe *Ratione Ordinibus; c. statumimus. 15. hic. Potestatis, Temporis Ordinationis, Dignitatis, & Prærogative Ordinantis.*
- 9 *Ratione Ordinis;* Quia qui sunt in majoribus Ordinibus, præferuntur iis qui sunt in minoribus, & tam in his, quàm in illis certum gradus: in *can. à Subdiacono. 5. dist. 9.* ita constituti. 1. Episcopus. 2. Presbyter. 3. Diaconus. 4. Subdiaconus. 5. Acolutus. 6. Exorcista. 7. Lector. 8. Ostiarius. 9. Abbas. 10. Monachus.
- 10 *Abbas* ponitur post *Ostiarium;* Quia olim cum primum Monachi esse cœperunt, & longo post tempore fuerunt Clericis minoribus subiecti. *d. can. à Subdiacono. can. alia causa. 6. caus. 16. qu. 1.* Erant enim eo tempore Abbates Monachorum Præfecti, ut & ipsi Monachi Laici. Unde S. Hieronymus inquit *16. quæst. 1. can. Monachus non habet officium, sed plangentis habet officium, qui vel se, vel mundum lugeat, & Domini pavidus præstoleatur adventum.*
- 11 Postea tamen Monachi & Clerici cœperunt esse & Sacerdotes poenitentiam tamen, nisi sibi invicem, tribuere ulli vetiti, mortuum nec sepelire, nisi Monachum morantem in monasterio, non visitare inermes, facere unctiões, publicas cantare Missas, filium accipere de baptismo, ad Ecclesiam transire secularem, ullisve se implicare negotiis. Est enim Monachus mundo mortuus, & vivit tantum Deo. *can. placuit. 1. can. interdicimus. 10. can. pervenit. 9. can. alia causa est. can. iuxta. can. qui verò. can. Agapitus. can. sunt nonnulli. 16. qu. 11.*
- Videntur tamen dicti canones pugnare invicem, sed ex successione & distinctione temporum habent solutionem, adeoque demonstrant, quomodo tandem officia omnia quæ fuerunt Cleri Secularis, sui juris ad Papatum usque, fecerint Monachi. In tantum, ut Abbates, Pontificum largitione nimia, pontificalia insignia, & ipsas functiones Episcopales, sacris ordinibus exclusis, sibi arrogaverint: & cum secularibus divitiis in primo Ecclesiæ statu amplè cumulatis, facile post Episcoporum in multis locis primas obtinuerint.
- 12 *Ratione potestatis,* puta vel *consecrandi*, unde Episcopus cæteris omnibus

omnibus, *can. olim. dist. 95. vel dispensandi*, unde Archidiaconus Archipresbytero. *c. 1. de offic. Archipresbyt. c. un. de offic. de offic. Primicer.* est major. Ratione temporis ordinationis; datur majoritas; Quia ceteris paribus, is qui prior ordinatus fuit, postea ordinato praefertur. *c. 1. hoc tit. c. 1. vers. si autem partes de paroch. can. ult. dist. 17. can. ult. dist. 75.*

Hinc Episcopi de jure, juxta ordinationis suae praerogativam praecedunt, dignitatis Sedium ratione habitâ nullâ. *can. Concilia. §. hinc autem. in fin. dist. 17.* Quod de consuetudine non servatur in Germania, nec non nullis locis aliis.

Quandocumque autem Episcopus indicit processionem & cum suo procedit capitulo, illud omnes alias praecedat dignitates, & cum eo conjungitur, ac simul consociant corpus unum. *c. requisivisti. §. si vero de restam.* Unde & Canonici Episcoporum appellantur fratres: *c. quanto. de his qua fiunt à Prælat.*

Ratione dignitatis & praerogativae Ordinantis datur etiam majoritas; quia ordinatus à Superiore, inter alios ejusdem ordinis est magis honorandus. *c. per tuas. 7. hic.*

Sic ordinatus à Summo Pontifice aliquid deferendum est praeteris; licet per hoc non eximantur à Jurisdictione sui Episcopi. *d. c. per tuas. 7. & ibi Gloss.*

Potest quis diverso respectu esse major, & esse minor, vel aequalis: Sic Archidiaconus, Archipresbytero ordine est minor: ut enim Archipresbyter est Presbyter, ita Archidiaconus est Diaconus: *can. 1. 2. 3. dist. 60.* omnibus autem Diaconis praefertur Presbyteri: *can. Diaconi. 1. 2. cum 8. seqq. can. legimus. 24. dist. 93.* potestate verò Archidiaconus est major Archipresbytero, ut dictum supra.

Minor majori praefertur, si vires gerat ejus, qui utroque est major: Ut Diaconus Episcopi vices gerens, praefertur Presbytero. *can. pen. in fin. can. ult. dist. 93.*

Questionis est, utrum plurium graduum cumulatio, quorum nullus ad praerminentiam sufficit, faciat aliquem majorem eo, qui habet unum praerminentem. Respondet Zoësius ad hunc tit. num. 9. arg. l. Spadonum. 15. §. qui jura. ff. de excus. tutor. quod non. Unde Episcopus Doctor non praecedet Archiepiscopum non Doctorem, Navar. *conf.*

Zz

conf.

Irvinus
Personis
nes, Ecclesiarum

IV
32

conf. 5. num. 4. & 15. hoc tit. & Doctor Medicinæ, & Legum, non preferendus Doctori Canonum. *Felin. in c. Clerici. num. 3. & ibid. Abbas, de judic.*

20 Porro Canonici Regulares præcedunt Monachos: *Zerola part. 1. v. Processio. §. 4. & Clerus secularis regularem.*

Sed controversiarum de præcedentia tali decisio petenda plerumque à consuetudine. *Choppin. Monast. lib. 2. tit. ult. num. 23.*

Decrevit Papa Gregorius XIII. *in constit. incipit, exposcit. relatus per M. Anton. Gent. in praxi cap. 53. Piafec. prax. Episc. part. 2. cap. 4. num. 48. Quarant. verb. preced.* ut inter fratres mendicantes ii, qui sunt in quasi possessione, seu jure præcedendi, præcedant in processionibus, & publicis, & privatis. Si de possessione non constat, præcedant in quibus prius domum aut conventum habuerunt in loco controversiæ. Quæ servantur in Belgio, teste *Zypæo in jur. Pontif. novi Enarrat. Anal. tit. num. 7.*

Sacra tamen Congregatio, ad tollendas omnes præcedentiarum controversias, statuit in processionibus servandum esse id, quod in Roma Urbe servatur. *Quarant. & Piafec. d. loco. Zyp. d. loco.*

21 Sciendum generaliter, unumquemque Rectorem in Ecclesiâ propria, alios omnes, qui ejus Hierarchico ordine non sunt superiores, antecedere in dicendis Missis solemnibus, aliisque præ eminentiis omnibus. *Gonzalez. ad reg. 8. Cancell. Gloss. 6. num. 101. & seq.*

22 Quoniam autem controversiæ tales plerumque incidere solent in processionibus, exequiis, deferenda umbella, & similibus; ne sacræ illa profana retardentur contentione, decrevit S. Concilium Tridentinum *cap. 13. sess. 25.* ut eas componere possit Episcopus appellatus amota omni, saltem quoad effectum suspensivum, et si non devotivum. *Citati à Barbof. in Collect. Dd. ad Concil. Trident. 25. de reg. cap. 13.*

23 *num. 8.* & compellere omnes, siquidem ultra dimidium milliare non distent extra civitatem, etiam per censuras, ut in publicis compareant processionibus: adeo ut nemo, sed vocatus, exemptione teneatur se quominus teneatur venire ad processiones: *ex Sacra Congregat. Quarant. ubi supra. & ex eo Zypæus dict. loco num. 9. & 10.*

24 A mandato tamen Episcopi vocantis ad processiones publicas, excusantur

exemptos, excipiuntur in strictiori clausura viventes, ut sunt Carthusiani, Camaldulenses, Discalceati, & Cistercienses, *Choppin. Monasticon. lib. 2. tit. 1. num. 16.* nec non Confraternitates Laicæ, *Quar. ubi supra ex Congreg. Concil. Sacerdotes seculares, nullum officium aut beneficium Ecclesiasticum in civitate vel diocesi obtinentes: Congreg. Concil. 9. Maji 1597.*

Sunt autem *processiones publicæ*, (ut declaravit S. Congregatio apud *Quar. ubi sup.*) quæ vel consuetæ, vel fiunt ex causa publica, avertenda peste, introitu novi Episcopi, litanias generales, aut processionis novæ indictionem. *S. Congreg. apud Serol. ubi supr. §. fin.*

Novæ indicere eadem declaravit S. Congregatio pertinere ad Episcopum cum Capitulo, & decernere quo & qua ducenda dirigenda que sunt. Consensum tamen Capituli non requiri resolvit dicta Sacra Congregatio, & quidem non obstante quasi possessione contraria, aut consuetudine. *Barbos. in Collect. Dd. d. loc. per Dd. Alleg. vers. 43. & seqq.*

In Parochiis autem spectat ad *Curatos*: sine quorum assensu non possunt dirigere aut mutare circuitum veterem regulares. *Barbos. ibid. num. 47. 31.*

Speçtat ad *majoritatem Papæ* eximie, quod omnes per orbem universam Episcopi per sua tempora ex Ecclesiæ more debeant visitare Apostolorum Limina, & statum Ecclesiæ suæ referre Pastori omnium universali; Itali quidem singulis bienniis, Transalpini trienniis: Transmarini quadrienniis: Indi decenniis. *Zypæus. d. tit. num. 14.*

Præcedentibus addenda tria; 1. Contra obedientiam non 26 admitti prescriptionem; quia non obediens semper est in mala fide: *c. cum non liceat. 12. & ibi Gloss. de prescription.* 2. In obedientia semper esse subaudiendam possibilitatem: *c. brevi. 17. de jurejur.* Impossibile enim nulla est inobedientia. *l. impossibile. 185. ff. de reg. jur. & c. nemo. 6. eod. in 6.* 3. Et ultimò obedientiam etiam juramento firmatam ad ea se non extendere, quæ jure sunt prohibita. *c. quod super. 9. hoc tit. & c. non est obligatorium. 58. de reg. jur. in 6.* Unde S. Augustinus dicit: *Non semper malum est, non obedire præcepto: Cum enim Dominus jubet ea, quæ sunt contraria Deo, tunc ei obediendum non est. can. 92. non semper. 11. qu. 3.* Et quæ facta ledunt pietatem, existimationem, verecundiam

Orvinus
Personis
nes, Ecclesiæ

IV
32

diam nostram, & (ut generaliter dixerim) contra bonos mores sunt,
nec facere nos posse credendum est. l. si filius. 15. ff. de condit. inst.

TITULUS XIV.

De Ordinatione Clericorum.

SUMMARI A.

1. Ordinatio quid.	13. Qui ab Episcopo originis, domicilii, aut beneficii ordines accepit alio denuo ordinari non potest.
2. Quotuplex.	
3. Potestas ordinandi apud Episcopum.	
4. Alteri à Papa delegari non potest.	14. An inter suos Episcopus numerent familiares.
5. Restringe ad majores Ordines.	
6. Quid si Episcopus caret Episcopatu.	15. An Episcopus Titularis.
7. Episcopus tantum ordinat suos.	16. Quid de Episcopo ordinante alterius Diocesis subditum sine dimissionalibus.
8. Qui tales ratione originis.	
9. Domicilii.	
10. Beneficii.	17. Ordinare debet Episcopus in Diocesi sua Et Cur.
11. Quando hoc procedat.	
12. Potest Episcopus istis respectibus literas dimissionarias concedere.	18. An excipienda prima tonsura.